

Rzym, dnia 14 grudnia 1961.

Encyklika Jana XXIII "Aeterna Dei Sapientia"

Najnowsza Encyklika Papieża Jana XXIII była zapowiedziana już w homelii z 4 listopada b.r. Wiedziano, że będzie ona dotyczyła jednego z największych w dziejach Papieży, św. Leona Wielkiego; Jan XXIII w Encyklice wiele miejsca poświęcił osobie tego Papieża, jednego z największych swoich poprzedników, który żył na przełomie starożytności i Średniowiecza. W pamięci narodów zostało spotkanie Leona Wielkiego z Atyllą, Biczem Bożym - i wycofanie się, po tym spotkaniu, wodza barbarzyńskich hord Wschodu spowrotem za Dunaj. W Encyklice jest podkreślona ta rola Papieża, jako pacyfikatora i obrońcy cywilizacji chrześcijańskiej. Wśród twórców myśli teologicznej Kościoła Leon Wielki zajmuje wysokie miejsce: nie wahano się porównywać go ze św. Augustynem. Jego nauka dotąd żyje w myśli i w nauczaniu Kościoła. Ta strona spuścizny Leona Wielkiego została również podkreślona w Encyklice.

Leon Wielki jest wreszcie Papieżem Soboru Powszechnego Chalcedońskiego - na którym przewodniczył przez swoich legatów, podkreślając jedność Kościoła powszechnego opartą o katedrę św. Piotra. To podkreślenie soborowej akcji Leona Wielkiego dawało wszystkim powód do oczekiwania, że Encyklika będzie zawierała formalny dekret o terminie zwołania przez Jana XXIII Soboru Watykańskiego II. Istotnie, do myśli o tym Soborze Encyklika nawraca kilkakrotnie. Mimo, że prace przygotowawcze w komisjach są już dość daleko posunięte, widocznie uznano, że sprawa jeszcze dostatecznie nie dojrzała - i Encyklika ukazała się bez tego dekretu. W ten sposób uczczenie rocznicy Leona Wielkiego wysunęło się na pierwsze miejsce w tym dokumencie, w którym, według powszechnych domysłów, wspomnienie Soboru Chalcedońskiego i patronat św. Leona Wielkiego miały być oprawą, w której dekret zwołujący Sobór byłby się ukazał.

Nie zasługują na uwagę liczne domysły co do szczególnych powodów, które miały wpłynąć na odłożenie terminu zebrania Soboru: potrzeba nieokreślonego jeszcze czasu, który jest konieczny dla dokonania bieżących przygotowań, wydaje się być zupełnie wystarczającym powodem.